

Επόμενη ερώτηση είναι η έκτη με **αριθμό 219/11-11-2025 επίκαιρη ερώτηση** πρώτου κύκλου του Βουλευτή Αχαΐας της Κ.Ο. ΝΙΚΗ κ. Σπυρίδωνα Τσιρώνη προς την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα: **«Ανασφάλεια και άνιση μεταχείριση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών ως προς τις αναρρωτικές άδειες και τα εργατικά ατυχήματα».**

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΣΙΡΩΝΗΣ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί αποτελούν τον πυρήνα της λειτουργίας των σχολείων, καλύπτοντας κάθε χρόνο χιλιάδες κενά σε όλη τη χώρα. Πολλοί εξ αυτών υπηρετούν μακριά από τον τόπο κατοικίας τους, διανύοντας καθημερινά μεγάλες αποστάσεις, γεγονός που τους εκθέτει σε αυξημένο κίνδυνο οδικών ατυχημάτων. Έχουν ήδη καταγραφεί περιπτώσεις τραυματισμών καθ' οδόν προς το σχολείο ή ακόμη και εν ώρα υπηρεσίας, χωρίς να αναγνωρίζεται, όμως, το περιστατικό ως εργατικό ατύχημα.

Επιπλέον, είμαι σίγουρος ότι γνωρίζετε ότι οι αναπληρωτές δικαιούνται μόνο δεκαπέντε ημέρες αναρρωτικής άδειας εκ των οποίων οι τρεις πρώτες με μισές αποδοχές. Από την δέκατη έκτη μέρα και μετά δεν πληρώνονται από το Δημόσιο και λαμβάνουν μόνο την επιδότηση του ΕΟΠΥΥ. Επίσης, η αναρρωτική άδεια πέραν των δεκαπέντε ημερών δεν αναγνωρίζεται ως πραγματική εκπαιδευτική υπηρεσία, στερώντας τους μόρια για έναν μελλοντικό διορισμό. Δεν δικαιούνται άδεια για ασθένεια τέκνων σε αντίθεση με τους μόνιμους συναδέλφους τους. Και ειδικά στις αναπληρώτριες εκπαιδευτικούς το κράτος αναγνωρίζει μόλις εκατόν δεκαεννέα ημέρες άδειας κύησης και λοχείας έναντι εκατόν πενήντα των μονίμων και καμία άδεια επαπειλούμενης κύησης.

Και πραγματικά, κύριε Υπουργέ, υπάρχει κάποια ιατρική μελέτη που να λέει πως οι αναπληρωτές δεν αρρωσταίνουν ή μήπως κάποια ιατρική οδηγία που να ορίζει ότι τα παιδιά τους δεν αξίζουν προσοχής και φροντίδας;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη κινήσει διαδικασία κατά της Ελλάδας για τις διακρίσεις σε βάρος των αναπληρωτών εκπαιδευτικών και σύμφωνα με τα σχετικά δημοσιεύματα, η χώρα μας κινδυνεύει πλέον με παραπομπή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και επιβολή προστίμου, λόγω της μη συμμόρφωσης στην ευρωπαϊκή οδηγία για την ίση μεταχείριση εργαζομένων με συμβάσεις ορισμένου, αλλά και αορίστου χρόνου.

Κύριε Υπουργέ, δεν μπορεί η πολιτεία και το Υπουργείο να ζητούν από έναν άνθρωπο να πάρει την τάξη, να πάρει την ευθύνη για τους μαθητές και να εργαστεί ισότιμα και να του κόβει δικαιώματα, επειδή το κράτος αποφάσισε να μην τον διορίσει. Δεν μπορεί να του λέει ότι αν τραυματιστεί καθ' οδόν για το σχολείο, το ατύχημα δεν θεωρείται εργατικό. Δεν μπορεί να του λέει ότι αν αρρωστήσει, θα χάσει τον μισθό, την προϋπηρεσία και ίσως και τη θέση του. Αυτό, όμως, δεν είναι κράτος δικαίου, αλλά κράτος εκμετάλλευσης.

Για τους λόγους αυτούς, ερωτάσθε αν προτίθεται το Υπουργείο να προχωρήσει άμεσα σε θεσμική ρύθμιση που θα εξισώνει πλήρως τις άδειες των αναπληρωτών εκπαιδευτικών, τόσο τις αναρρωτικές όσο και της μητρότητας, με εκείνες των μονίμων υπαλλήλων διασφαλίζοντας την κάλυψη σε περιπτώσεις σοβαρών παθήσεων και ατυχημάτων και την προσμέτρηση του χρόνου απουσίας ως πραγματικής διδακτικής υπηρεσίας. Δεύτερον, προτίθεται επιτέλους η Ελλάδα να συμμορφωθεί με την ευρωπαϊκή Οδηγία 70/1999;

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΣΗΣ (Υφυπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού):

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, θέλω πραγματικά να σας ευχαριστήσω για την ερώτηση που καταθέσατε, γιατί μας δίνει την ευκαιρία να συζητήσουμε ένα θέμα που δεν είναι απλά τεχνικό ή διοικητικό, αλλά είναι πρωτίστως ανθρώπινο. Είναι ένα θέμα που αγγίζει την καρδιά της ισότητας, της κοινωνικής ευαισθησίας και της αξιοπρέπειας στον χώρο της εκπαίδευσης, δηλαδή της στήριξης των αναπληρωτών καθηγητών με ανίατα ή δυσίατα νοσήματα.

Θα ήθελα εξ αρχής να τονίσω ότι οι σχέσεις εργασίας των αναπληρωτών εκπαιδευτικών ως υπάλληλων ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου διέπονται κατά κύριο λόγο από τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' του Προεδρικού Διατάγματος 410/1988, αλλά και από τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας για θέματα που δεν ρυθμίζονται από το προεδρικό διάταγμα, αλλά και με τον ν.4674/2020. Ως προς τις αναρρωτικές άδειές τους δε ρυθμίζονται συγκεκριμένα από τα άρθρα 657 και 658 του Αστικού Κώδικα, όπως συμβαίνει με όλους τους ΙΔΟΧ του δημοσίου.

Οι σχετικές διατάξεις που ισχύουν είναι απολύτως σαφείς και λαμβάνοντας υπ' όψιν τη μέγιστη διάρκεια της σύμβασης από τον νόμο, που είναι εννέα μήνες, όση δηλαδή και η διάρκεια του διδακτικού έτους, περιλαμβάνουν -και είναι καλό να γνωρίζουμε ακριβώς τις άδειες που μπορούν να παίρνουν όλοι αυτοί οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί- τις εξής μέρες: Δεκαπέντε μέρες άδεια με πλήρεις αποδοχές που αντιστοιχούν, κατά το άρθρο 658 του Αστικού Κώδικα, στον μισό μήνα. Δεύτερον, άδεια είκοσι δύο εργάσιμων ημερών με αποδοχές ετησίως για εκπαιδευτικούς που οι ίδιοι ή τα τέκνα τους πάσχουν από νοσήματα που απαιτούν μεταγγίσεις αίματος ή περιοδική νοσηλεία, ενώ υπάρχει και ειδικότερη μνεία, ειδικότερη μέριμνα για ειδική άδεια σε όσους έχουν περισσότερα από ένα πάσχοντα πρόσωπα που προσauζάνεται σε τριάντα δύο εργάσιμες μέρες τον χρόνο, ενώ όσοι δεν περιλαμβάνονται στην προηγούμενη περίπτωση και έχουν ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω δικαιούνται ειδική άδεια έξι ημερών με αποδοχές κάθε χρόνο επιπλέον της κανονικής, ενώ υπάρχει και ειδικότερη μέριμνα για ειδική άδεια για όσους έχουν περισσότερα από ένα πάσχοντα πρόσωπα που προσauζάνεται σε δέκα εργάσιμες μέρες τον χρόνο.

Οι άδειες αυτές δίνονται και κατ' αναλογία της διάρκειας της σύμβασής τους στους αναπληρωτές και αναπληρωτές εκπαιδευτικούς, όπως ακριβώς και στους υπαλλήλους ορισμένου χρόνου του δημοσίου. Και φυσικά έχουν προβλεφθεί γονικές, μητρικές, πατρικές άδειες ή και άδειες για υποβολή σε μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, καθώς και ειδικές άδειες για αιμοδοσία, συμμετοχή σε εξετάσεις κ.λπ..

Επιπλέον, σε ό,τι αφορά στη διαδικασία ανάληψης υπηρεσίας, θέλω να υπενθυμίσω ότι από το 2020 έως και σήμερα έχει γίνει σειρά παρεμβάσεων, αγαπητέ συνάδελφε, που διευκολύνουν τους αναπληρωτές, όπως είναι η ψηφιακή υπογραφή συμβάσεων ή η απευθείας ανάληψη στη σχολική μονάδα, η δυνατότητα ανάληψης σε διεύθυνση εκπαίδευσης σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας. Κατά καιρούς δε, όπως είτε λόγω του Covid-19 είτε λόγω φυσικών καταστροφών, η διοίκηση έχει επιδείξει ευελιξία και κατανόηση για κάθε περίπτωση που χρήζει εξατομικευμένης αντιμετώπισης.

Επομένως, όπως αντιλαμβάνεστε, το ισχύον πλαίσιο δεν αφήνει τους εκπαιδευτικούς χωρίς προστασία. Αντιθέτως, διασφαλίζει ότι ακόμα και με τις περιορισμένες χρονικής διάρκειας συμβάσεις των ΙΔΟΧ οι αναπληρωτές και οι αναπληρώτριες εκπαιδευτικοί έχουν δικαίωμα στην αναγκαία φροντίδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υφυπουργέ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΣΙΡΩΝΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, λυπάμαι για την απάντηση και για την εξειδίκευση σε κάποιες άδειες. Αναφέρθηκα σε συγκεκριμένα περιστατικά. Δεν είναι δυνατόν να μην βλέπετε ότι το καθεστώς των αναπληρωτών στην Ελλάδα δεν είναι απλά προβληματικό, αλλά ότι αγγίζει το παράνομο και παραβιάζει το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Όπως σας είπα, παραβιάζει συγκεκριμένα την οδηγία περί ίσης μεταχείρισης και δημιουργεί καθεστώς δύο ταχυτήτων. Μάλιστα, φέτος ο αριθμός των αναπληρωτών που φέτος άγγιξε σχεδόν τις σαράντα οκτώ χιλιάδες, ένα τερατώδες δηλαδή ποσοστό του εκπαιδευτικού προσωπικού, αποδεικνύει ακριβώς ότι οι αναπληρωτές δεν αποτελούν εξαίρεση ούτε προσωρινή λύση, αλλά βασικό πυλώνα για το δημόσιο σχολείο. Κι όμως, αυτοί οι άνθρωποι που κάθε χρόνο ξεριζώνονται και μετακομίζουν από τη μία άκρη της χώρας στην άλλη εγκαταλείποντας οικογένειες και σπίτια για να υπηρετήσουν το δημόσιο συμφέρον αντιμετωπίζονται ως εργαζόμενοι δεύτερης κατηγορίας.

Και θα τολμούσε κανείς να πει ότι η όλη αντιμετώπιση των αναπληρωτών αγγίζει τα όρια του απάνθρωπου. Είναι δυνατόν άνθρωποι με σοβαρές παθήσεις να εξαναγκάζονται να διαλέγουν ανάμεσα σε εργασία και υγεία; Είναι δυνατόν γυναίκες που κυοφορούν να καλούνται να επιλέξουν ανάμεσα στον μισθό τους ή στο ίδιο τους το παιδί; Ποιο κράτος μπορεί να κοιτάξει τους πολίτες στα μάτια και να θεωρήσει αυτές τις επιλογές ως ανθρώπινες ή νόμιμες; Και όλα αυτά, όταν σας είπα ότι η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει διαπιστώσει ότι η Ελλάδα παραβιάζει την Οδηγία 70/1999 για την ίση μεταχείριση εργαζομένων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Γι' αυτό, άλλωστε, όπως γνωρίζουμε, έχει κινήσει και την ανάλογη διαδικασία με την οποία κινδυνεύει η χώρα με παραπομπή και πρόστιμο. Άρα, τι ακριβώς μας λέτε; Υπάρχει ή όχι αυτή η επίπληξη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή;

Την ίδια στιγμή, είχατε απαντήσει με την τότε Υφυπουργό κ. Μακρή, η οποία έδωσε απαντήσεις στην Commission, επιχειρώντας να εξηγήσετε τα ειδικά χαρακτηριστικά του καθεστώτος των αναπληρωτών, λες και οι χιλιάδες εργαζόμενοι που καλύπτουν πάγιες ανάγκες είναι εξαιρέσεις που δικαιολογούν την ανισότητα. Όμως, οι εξηγήσεις αυτές δεν έπεισαν ούτε τους αναπληρωτές ούτε την Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε την κοινή λογική. Και σε αυτούς σήμερα απαντάτε και αυτό είναι που θα ακούσουν, αυτό που είπατε τώρα.

Και έρχεστε σήμερα να πείτε ότι δεν δικαιούνται ίσα δικαιώματα με τους μόνιμους. Ποια λογική υπηρετεί αυτή η στάση; Πώς γίνεται το ίδιο το κράτος να αποδέχεται ότι οι αναπληρωτές επιτελούν το ίδιο έργο με τις ίδιες υποχρεώσεις, αλλά να επιμένει ότι δεν δικαιούνται τις ίδιες άδειες, την ίδια προστασία και τα ίδια κοινωνικά δικαιώματα;

Κύριε Υπουργέ, η διάκριση αυτή δεν μπορεί πια να καλυφθεί ούτε με τεχνικές προφάσεις ούτε με αναφορές σε δημοσιονομικούς περιορισμούς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Συνήγορος του Πολίτη, οι εκπαιδευτικές ομοσπονδίες, όλοι επισημαίνουν το ίδιο: το καθεστώς των αναπληρωτών είναι αυθαίρετο, άνισο και αντίθετο στο ενωσιακό δίκαιο. Ειδικά σε μια χώρα με τη δημογραφική κατάρρευση που έχουμε είναι αδιανόητο να εμποδίζεται -γιατί εσείς, η Κυβέρνησή σας, είναι που την εμποδίζει- η δημιουργία οικογένειας ή η ευημερία σαράντα οκτώ χιλιάδων οικογενειών.

Κύριε Υπουργέ, η αναβολή επίλυσης του ζητήματος έχει τελειώσει. Η οδηγία δεν είναι υπόθεση προς διαπραγμάτευση, είναι δεσμευτικό πλαίσιο. Η εξίσωση των δικαιωμάτων των αναπληρωτών με των μόνιμων δεν είναι επιλογή, αλλά υποχρέωση. Και σε μια δημοκρατία όταν το κράτος αρνείται να εφαρμόσει τον νόμο και παρανομεί πάνω στις πλάτες επισφαλώς εργαζομένων, τότε μιλάμε για ένα κράτος τιμωρητικό και όχι απλά ανεπαρκές, για ένα κράτος

που καταλύει το ίδιο του το κύρος. Κάντε το σωστό πριν επιβεβαιωθεί ξανά το αυτονόητο, ότι η αδικία δεν είναι απλά πολιτική της Κυβέρνησης, αλλά παρανομία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΣΗΣ (Υφυπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού):

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, τώρα, η λέξη «τιμωρητικό» πραγματικά με ξεπερνάει. Μιλάτε στη μόνη Κυβέρνηση που έχει δείξει τέτοια ευαισθησία σε όλες τις κοινωνικές ομάδες, που δεν υπήρξε ποτέ στο παρελθόν. Μιλάτε στη μόνη Κυβέρνηση η οποία έχει διορίσει τόσους μόνιμους εκπαιδευτικούς, ακριβώς γιατί δεν θέλουμε να τους έχουμε στη διαδικασία των αναπληρωτών, που δεν το έχει κάνει ποτέ κανείς. Κάθε χρόνο, περίπου δέκα χιλιάδες μόνιμοι εκπαιδευτικοί βρίσκουν δουλειά, με όλες τις άδειές τους, με όλα τα δικαιώματά τους και όχι μόνο τις υποχρεώσεις τους, ακριβώς γιατί βρέθηκε επιτέλους μια Κυβέρνηση που δείχνει ευαισθησία στην πράξη και όχι στα λόγια.

Όσον αφορά στην ευρωπαϊκή Οδηγία, την οποία τη γνωρίζουμε, να είναι ξεκάθαρο προς όλους ότι δεν υπάρχει κάποια επιβολή προστίμου. Έχουμε ήδη στείλει αιτιολογημένη τη γνώμη μας. Αναμένουμε να μας πει η Ευρώπη το τι θα μπορούσαμε να κάνουμε ή να αλλάξουμε.

Επομένως, επειδή μιλάμε για ένα θέμα που χρήζει ιδιαίτερης προσοχής και ευαισθησίας, καλό είναι, κύριε συνάδελφε, να μην πετάμε πολλές κορώνες, αλλά να κοιτάμε τι μπορούμε να κάνουμε. Η αλήθεια είναι πως όντως οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί δεν απολαμβάνουν όλα τα προνόμια των μόνιμων -δεν θα διαφωνήσει κάποιος σε αυτό- και αυτό αφορά σαφώς το συγκεκριμένο πλαίσιο των ΙΔΟΧ.

Τώρα, γνωρίζετε -και σας το λέω με κάθε ευκαιρία- ότι προσπαθούμε να βελτιώσουμε την κατάσταση. Πρέπει, όμως, να το δούμε όλο αυτό με ειλικρίνεια. Είναι θέμα θεσμικού πλαισίου, το οποίο με τη σειρά του, όπως πιθανόν αντιλαμβάνεστε, αφορά και άλλα συναρμόδια Υπουργεία, όχι μόνο το Υπουργείο Παιδείας. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να παρερμηνεύετε ότι το Υπουργείο αδιαφορεί για ανθρώπους με σοβαρά προβλήματα υγείας ή ότι οι αναπληρωτές αντιμετωπίζονται ως υποδεέστεροι από τους μόνιμους. Εξάλλου και στην πρωτολογία μου ανέφερα μια σειρά από άδειες, τις οποίες μπορούν να πάρουν.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Έχουμε πει και στο παρελθόν, κύριε συνάδελφε -θα το πω και σήμερα- ότι είμαστε ανοιχτοί να εξετάσουμε προσεκτικά βελτιωτικές θεσμικές παρεμβάσεις, ειδικά για τους αναπληρωτές με χρόνιες ή ανίατες παθήσεις. Και, φυσικά, αυτό δεν μπορεί να είναι ένα μέτρο το οποίο μπορεί να ληφθεί εν μια νυκτί ή στο πόδι ή μεσούσης της σχολικής χρονιάς. Χρειάζεται απόλυτη προσοχή με τα δημοσιονομικά δεδομένα και φυσικά ορθό προγραμματισμό.

Βέβαια, σε αυτό το θέμα επιδιώκουμε ακόμα και τη συνεργασία με σας, με προτάσεις που θα μας δώσετε, αλλά πάντα με γνώμονα και το δημοσιονομικό περιβάλλον, αλλά και αυτά που μπορούν να γίνουν μέσα στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υφυπουργέ.